

The Journal of Academic Social Science Studies

International Journal of Social Science

Volume 5 Issue 7, p. 509-527, December 2012

İLKÖĞRETİM OKULU ÖĞRETMENLERİNİN MESLEKİ ÇALIŞMALARA YÖNELİK TUTUMLARI*

*THE PRIMARY SCHOOL TEACHER'S ATTITUDE TOWARDS THE APPLICATION
OF PROFESSIONAL WORKS*

Doç. Dr. Gürbüz OCAK

Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü

Yrd. Doç. Dr. İjlal OCAK

Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü

Zübeyde SAYSAL ARAZ

Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Öğrencisi

Nuray KAYA

Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Öğrencisi

Yakup SABAN

Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Öğrencisi

Abstract

The teachers who that working in the Primary Schools linked to Turkish Ministry of National Education, make Professional Works for improving of their own knowledge about pedagogy, personal information and culture at the beginning and at the end of the year. To descriptive Teacher's attitude towards the application of professional works is very important terms of this study's efficiency. The sample of this research consist of 495 primary school teachers. For this purpose, have prepared

* Bu çalışma 12-14 Eylül 2012 tarihinde XXI. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi'nde bidiri olarak sunulmuş ve özetler kitapçığında özet olarak yayınlanmıştır.

according to the scale consisting of 29 questions was administered an attitude scale as a likert scale. In this study, t test and one tailed variance analysis have been used to find out if there is a statistical meaningful difference between the descriptive variables such as a school campus, branch, gender, seniority and age. As a result, teachers generally have positive attitude towards the application of professional works.

Key Words: Professional Works, Attitude, Teacher.

Öz

Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Genel Müdürlüğüne bağlı ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenler; genel kültür, özel alan, pedagojik formasyon alanlarında bilgi ve becerilerini arttırmak amacıyla öğretim yılı başında ve sonunda mesleki çalışma yapmaktadır. Mesleki çalışmalara yönelik öğretmen tutumlarının belirlenmesi bu çalışmaların verimliliği açısından önemlidir. Bu amaçla yapılan bu çalışmada, Afyonkarahisar ilinde görev yapan 495 ilköğretim okulu öğretmeninden oluşan örneklem grubuyla çalışılmıştır. Bu amaçla 5'li Likert ölçek tipinde 29 maddeden oluşan bir tutum ölçeği geliştirilerek uygulanmıştır. Elde edilen veriler okul yerleşkesi, branş, cinsiyet, kıdem ve yaş değişkenleri açısından tek yönlü varyans analizi ve t testi kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda, öğretmenlerin mesleki çalışmalara yönelik tutumlarının genel olarak olumlu olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Mesleki Çalışma, Tutum, Öğretmen

Giriş

Günümüzde hızlı, ekonomik, sosyal, bilimsel ve teknolojik gelişmeler hayatımızı önemli ölçüde etkilemektedir. Bilim ve teknoloji çağında hızla gelişen ve değişen bilgi birikiminin ardında kalmamak ve gelişmelerin çağdaş takipçisi olabilmek kalkınma çabası içinde olan bütün ülkelerin temel sorunudur. Bu sorun da ancak kaliteli bir eğitim süreci ile aşılabılır (Koçer, 1974; Özoğlu, 2010).

Eğitim, içinde yaşadığı topluma ve çağdaş dünyaya uyum sağlayabilecek gerekliliklere ve istendik davranışlara sahip, güncel bilgi ve becerilerle donatılmış, nitelikli insan yetiştirme amacındadır. Bu da ancak kaliteli bir eğitim süreciyle mümkündür. Eğitim sisteminin bu amacını gerçekleştirip başarıya ulaşmasında eğitim sisteminin kalitesinin yanında şüphesiz ki en önemli öğe canlı kişiliğiyle öğretmendir (Akdeniz Üniversitesi Yayınları, 2003; Başaran, 1999; Gutek, 2001; Özoğlu, 2010).

Günümüzde bilginin ve teknolojinin hızla değişmesiyle birlikte öğretmenin eğitimdeki etkisinin azalacağına iddiası körelmiştir. Çünkü; öğretmene duyulan ihtiyaç öğretmenin eğitim sürecindeki rolü değişse de her an artmaktadır. Bu nedenle öğretmenlerin niteliklerinin geliştirilmesi şarttır (Türk, 1999).

Öğretmen yetiştirme sorunu öğretmenler ve öğretmenlik mesleğindeki nitelik konusu sadece Türkiye’de değil dünyanın pek çok ülkesinde çok sık gündeme gelen bir konudur. Öğretmenlik mesleği ve bu mesleği yürüten profesyonellerin mesleğin gereklerini yerine getirişleriyle ilgili düzenlemeler Osmanlı Devleti’nden Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluşuna, Cumhuriyetten günümüze kadar hep üzerinde konuşulan bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır (Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları, 2003; Seferoğlu, 2004, Türk, 1999).

Gelişen bilgi ve teknolojinin ışığı altında kendini sürekli yenilemesi gereken bir meslek olarak öğretmenlik, toplumun kalkınması için çeşitli niteliklere sahip olmalıdır. Zira, ancak mesleki açıdan iyi yetişmiş bir öğretmenle öğrencilere olumlu öğrenme koşulları sağlanabilir (Çeliköz, 2007; Çelikten, Şanal ve Yeni, 2005; Seferoğlu, 2004; Türk, 1999).

Millî Eğitim Bakanlığınca öğretmen yeterlikleri belirlenmiştir. 14 ana ve 206 alt yeterlik 12.07.2002 tarih ve 2741 sayılı makam onayı ile yürürlüğe konmuş ve öğretmenlerin eğitiminde, denetlenmesinde, kendilerini geliştirmesinde, öğretmen yetiştirme politikalarının belirlenmesinde etkili olmuştur (Çeliköz, 2007; MEB, 2002).

Öğretmenlerin sadece bu yeterlik alanlarına sahip olmaları yeterli değil aynı zamanda kendilerini sürekli güncellemeleri yenilenen her bilgiden haberdar olmaları gerekmektedir. Bu nedenle 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu 48. maddesinde ‘Öğretmenlerin daha üst öğrenim görmelerini sağlamak üzere yaz ve akşam okulları açılır veya hizmet içinde yetiştirilmeleri maksadıyla kurslar ve seminerler düzenlenir.’ denmiştir (Millî Eğitim Bakanlığı, 1973).

Yine İlköğretim Kurumları Yönetmeliği’nde de **Madde 98 — (Değişik: 2.5.2006/26156 RG) İlköğretim okullarında görevli yönetici ve öğretmenlerin genel kültür, özel alan ve pedagojik formasyon alanlarında, bilgi ve görgülerini artırmak, yeni beceriler kazandırmak, eğitim-öğretimde karşılaşılan problemlere çözüm yolları bulmak, öğrencinin ve çevrenin ihtiyaçlarına göre plan ve programları hazırlamak ve uygulamak amacıyla derslerin kesiminden temmuz ayının ilk iş gününe, eylül ayının ilk iş gününden derslerin başlangıcına kadar; yıl içinde ise yıllık çalışma programında belirtilen sürelerde meslekî çalışma yapılır’ denmiştir (MEB, 2003).**

İlköğretim okullarında çalışan öğretmenlerin seminer programı daha çok, bağlı oldukları genel müdürlük tarafından hazırlanarak okullara gönderilir. Okul idaresi programda yer alan konuları öğretmenlere ferdi olarak ya da grup olarak dağıtır. Öğretmenler, verilen konuları ile ilgili araştırmalarını yönetimlerce belirlenen sürelerde yaparlar ve daha sonra hazırladıkları bu çalışmalarını yönetimlerin belirledikleri zamanda diğer arkadaşlarına, çalışmalarının bir nüshasını da okul müdürlüğüne sunarlar (MEB-Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı, 2006).

Yönetici ve öğretmenlerin meslekî çalışmalarından azamî verim elde edilebilmesi amacıyla okulun ve çevrenin ihtiyaçlarına göre, bunların dışındaki konularda belirlenebilir (MEB, 2003).

Buna göre: İlköğretim okullarındaki yönetici ve öğretmenler, derslerin kesiminden 1 Temmuz’a, 1 Eylül’den derslerin başlangıcına kadar; yıl içinde ise yıllık çalışma programında belirtilen sürelerde meslekî çalışma yaparlar.

Yönetici ve öğretmenler meslekî çalışmalarda;

a) Öğretim yılı başında:

- 1) İlköğretim ders programlarında, mevzuatında ve uygulamalarında yapılan değişiklikleri inceler ve değerlendirirler.
- 2) Yeni öğretim yılında uygulayacakları yıllık çalışma programı, iş takvimi, yıllık ders plânı, birinci ünite plânı ve iş bölümü gibi hazırlıkları yaparlar.
- 3) Ders yılının ilk öğretmenler kurulu toplantısını yaparlar.
- 4) Ders yılının ilk zümre öğretmenler kurulu toplantısını yaparlar.
- 5) Okulun eğitim-öğretime hazırlanmasını sağlarlar.

6) Kayıt ve veli görüşmelerini gerçekleştirirler.

7) Bakanlık ve millî eğitim müdürlüğünce verilen görevleri yaparlar.

8) Sivil toplum örgütlerindeki yöneticilerle; tanışma, kaynaşma, yeni öğretim yılının uyum ve motivasyonu sağlayacak sosyal etkinlikler düzenlerler.

b) Öğretim yılı içinde: Yıllık çalışma programında belirtilen zamanlarda, gereksinim duyulan konularda, üniversite, sivil toplum örgütleri ve ilköğretim müfettişlerinin öneri, destek ve katılımlarını sağlayarak meslekî yönden kendilerini ve personeli yenileyici ve geliştirici çalışmalar yaparlar.

c) Öğretim yılı sonunda:

1) Öğretmenler kurulu ve şube öğretmenler kurulu toplantılarını yaparlar.

2) Zümre öğretmenleri, öğretim yılını değerlendiren bir rapor hazırlarlar. Bu raporda; ders programları, mevzuat, ders araç-gereci, yöntem ve teknikler, okul ve dersliklerdeki fizikî durumlar ve öğrenci başarı düzeyi değerlendirilir. Olumlu uygulamaların devamını, eksiklik ve olumsuzluk olarak değerlendirilen durumların giderilmesini sağlamak üzere; okul yönetimine, il/ilçe millî eğitim müdürlüğüne ve Bakanlığa önerilerde bulunurlar.

3) Eğitim-öğretimde olumlu gelişme sağlanan uygulamalar ile eksiklik ve olumsuzluk olarak belirledikleri durumlar için model ve çözüm üretirler. Araştırma, inceleme ve uygulama projelerini hazırlar, öğretmenler kurulunda görüşülmesini sağlarlar.

4) Okul gelişim ve yönetim ekibi, zümrelerden gelen raporları birleştirir, projeleri inceler, okulun yılsonu raporunu hazırlar. İki nüsha hazırlanan raporun biri, değerli bulunan projelerle birlikte il/ilçe millî eğitim müdürlüğüne gönderilir. Diğerleri meslekî çalışma dosyasına konur. İl millî eğitim müdürlükleri, raporları ve projeleri değerlendirir ve ortak bir rapor halinde Bakanlığa gönderir.

5) Bakanlık ve millî eğitim müdürlüğünce verilen görevleri yaparlar. Bünyesinde 6, 7 ve 8 inci sınıfları bulunmayan ilköğretim okulu öğretmenleri derslerin kesiminden 1 Temmuz'a kadar katılacakları mesleki çalışmalarını; yaz tatilini geçirdikleri bir ilköğretim okulunda yapabilirler. Ancak, meslekî çalışmalarını tatil adreslerinde tamamlayan öğretmenler, çalışmayı yaptığı il/ilçe millî eğitim müdürlüklerinden bu çalışmalara katıldıklarını gösterir yazı ile birlikte hazırladıkları raporları 1 Eylül tarihinde görevli oldukları okul müdürlüklerine teslim ederler. Bu raporları yönetici ve öğretmenlerle birlikte incelenir (MEB-Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı, 2003:510-511).

Yönetici ve öğretmenlerin meslekî çalışmalarından azamî verim elde edilmesi için başka faaliyetler de geliştirilebilir (MEB-TTKB, 2003, 511).

Öğretmenlerin gelişiminde gerekli olan mesleki çalışmalara yönelik olumlu tutum geliştirmeleri son derece önemlidir. Mesleki çalışmaların verimliliği ve devamı açısından da ilköğretim okulu öğretmenlerinin konuyla ilgili tutumlarının belirlenmesi ihtiyacı duyulmuştur. Bu nedenle yapılan bu çalışmada öğretmenlerin yapılmakta olan mesleki çalışmalara yönelik tutumunu belirleyerek mesleki çalışmalara yönelik sorunların çözümüne katkı sağlamak amaçlanmıştır.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin öğretim yılı başında ve sonunda yapmış oldukları mesleki çalışmalara yönelik tutumlarını belirleyerek okul yerleşkesi, branş, cinsiyet, kıdem ve yaş değişkenleri açısından incelenemektir.

Problem Cümlesi

- İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin mesleki çalışmalara yönelik tutumları nasıldır?
- Bu tutumlar arasında belirlenen bazı değişkenler açısından anlamlı bir farklılık var mıdır?

Alt Problemler

1. İlköğretim okulu öğretmenlerinin mesleki çalışmalara yönelik tutumlarının dağılımı nasıldır?
2. İlköğretim okulu öğretmenlerinin mesleki çalışmalara yönelik tutumlarında cinsiyet değişkeni açısından anlamlı bir fark var mıdır?
3. İlköğretim okulu öğretmenlerinin mesleki çalışmalara yönelik tutumlarında görev yapılan okulun yerleşkesi açısından anlamlı bir fark var mıdır?
4. İlköğretim okulu öğretmenlerinin mesleki çalışmalara yönelik tutumlarında kıdem değişkeni açısından anlamlı bir fark var mıdır?
5. İlköğretim okulu öğretmenlerinin mesleki çalışmalara yönelik tutumlarında yaş değişkeni açısından anlamlı bir fark var mıdır?
6. İlköğretim okulu öğretmenlerinin mesleki çalışmalara yönelik tutumlarında branş değişkeni açısından anlamlı bir fark var mıdır?

Sınırlılıklar

Çalışma Afyonkarahisar ilinde görev yapan ve bu araştırmaya katılan ilköğretim okulu öğretmenleriyle ve tutum ölçeğinde yer alan maddelerle sınırlıdır.

Yöntem

Bu araştırmada genel tarama modeli kullanılmıştır. Karasar (2010)'e göre; tarama modeli; çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile, evrenin tümü ya da ondan alınacak bir örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir. Bu çalışmada Afyonkarahisar ili merkez, belde ve köylerinde görev yapmakta olan sınıf öğretmenlerinin mesleki çalışmalara konusundaki tutumları belirlenmeye çalışılmıştır. Bu çalışmada, yapılmış olan geçerlik ve güvenilirlik analizleri sonucunda uygunluğu tespit edilmiş olan ölçek kullanılmıştır. Ölçek hazırlama ve verilerin toplanması birlikte yürütülmüştür.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın çalışma evrenini Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı Afyonkarahisar ili devlet okullarında çalışmakta olan ilköğretim okulu öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklem büyüklüğü 495'tir. Bu araştırmada oransız örnekleme yöntemlerinden tesadüfi örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Oransız örneklemede, evrendeki tüm elemanların örnekleme seçilme olasılığı eşittir (Karasar, 2010). Tesadüfi örnekleme yöntemi, en basit örnekleme yöntemidir. Yansız olma ve örnekleme hatalarının tahmini için istatistiksel araçlar sağlama konusunda avantajlıdır (Çakır, 2000:241; Kuş, 2009: 45).

29 soruluk mesleki çalışmalara yönelik tutum ölçeğinin uygulanması sonucu 242 (% 48.8) bay, 243 (% 52. 2) bayan öğretmen olmak üzere toplam 495 öğretmenden elde edilen veriler değerlendirmeye alınmıştır.

Veri Toplama Aracının Geliştirilmesi

Araştırmada kullanılacak olan veri toplama aracının maddelerini belirlemek amacıyla öncelikle literatür taraması yapılmış ve ardından öğretmenlerin mesleki çalışmalara ilişkin görüşleri hakkında bilgi edinmek için açık uçlu sorularla görüşmeler yapılmıştır. Verilen cevaplardan hareketle 55 maddelik bir madde havuzu oluşturulmuştur. Taslak olarak

hazırlanmış olan ölçek, sınıf, okul öncesi ve branş öğretmenlerinden oluşan 20 kişilik uzman grubuna inceletirilmiştir ve ön deneme uygulaması yapılmıştır. Uzman görüşleri ve yapılan ön deneme uygulaması sonucunda gereken düzeltmeler yapıldıktan sonra ölçek 46 maddeye düşürülmüştür (Şeker ve Gençdoğan, 2006)

340 kişiye uygulanan ancak; uygun şekilde doldurulmuş olan geçerli 300 ölçekten elde edilen verilerle ölçeğin yapı geçerliği ve alt boyutlarını belirlemek amacıyla faktör analizi yapılmıştır. Elde edilen verilerin faktör analizine uygunluğunu belirlemek için KMO (Kaiser-Mayer-Olkin) ve Bartlett testi yapılmıştır. Yapılan işlemler sonucunda KMO değeri .929 örneklem yeterliliğinin mükemmel ve .00 ($p < .05$) bulunan Bartlett testi değerinin anlamlı olması, verilerin faktör analizine uygun olduğunu göstermiştir (Büyüköztürk, 2011; Sharma, 1996:116; Tavşancıl, 2010).

Yapılan faktör analizi sonrasında 4., 7., 21., 10., 23., 3., 19. maddeler, en yüksek iki faktör değeri arasındaki farkı .10'dan düşük olduğu için; 20., 1., 17. ve 18. maddeler de Rotated Component Matrix özdeğerleri 0.40'dan düşük olduğu için ölçekten çıkarılmıştır (Büyüköztürk, 2011). Faktör sayısının beklenenden fazla olması nedeniyle scree plot (çizgi grafiği)'a bakılarak faktör sayısı üç olarak belirlenmiştir. Bu faktörlerin yük değerleri; .426 ile .858 arasında değişmektedir. Bu üç faktör toplam varyansın % 57,917'sin açıklamaktadır. Değer boyutunu ölçtüğü belirlenen birinci faktörde 12 madde, ihtiyaç boyutunu ölçtüğü belirlenen ikinci faktörde 10 madde ve ilgi boyutunu ölçtüğü belirlenen üçüncü faktörde 7 madde yer almaktadır. Güvenirlik çalışması için hesaplanan Cronbach Alpha değeri I. faktör için .94; II. Faktör için .91 ve III. Faktör için .74 bulunmuştur. Çıkarılan tüm maddelerin ardından yapılan güvenirlilik analizi sonucu iç tutarlık katsayısı $\alpha = .937$ olarak bulunmuş ve 29 maddeden oluşan ölçek hazır hale getirilmiştir. George ve George ve Mallery (2003)'e göre; bu değer $\alpha > .9$ olduğu için testin güvenirliliğinin mükemmel olduğu söylenebilir.

İki bölümden oluşan ölçeğin birinci bölümünde örneklem grubunun demografik özelliklerini (okul yerleşkesi, branş, cinsiyet, kıdem, yaş) belirlemek amacıyla kişisel bilgi formuna yer verilmiştir. İkinci bölümde ise yapılan faktör analizi ve güvenirlilik analizleri sonucu öğretmenlerin mesleki çalışmalar hakkındaki tutumlarını ifade eden 29 madde derğerlendirmeye alınmıştır.

Beşli Likert tipinde hazırlanan tutum ölçeğinde verilerin çözümlenmesinde, cevapların puanlarını hesaplamak amacıyla ölçekte yer alan maddeler:

4.20–5.00 “Tamamen Katılıyorum”, 3.40–4.19 “Katılıyorum”, 2.60–3.39 “Kısmen Katılıyorum”, 1.80–2.59 “Katılmıyorum”, 1.00–1.79 “Kesinlikle Katılmıyorum” aralıkları temel alınarak yorumlanmıştır (Tekin, 1996).

Bulgular ve Yorum

Araştırmanın bulguları alt problemlere göre sıralanmıştır. Tabloların oluşturulmasında ölçeğin alt boyutları dikkate alınmıştır.

1. İlköğretim okulu öğretmenlerinin mesleki çalışmalara yönelik tutumlarının dağılımı nasıldır?

Tablo 1: Değere (1. Faktör) Yönelik Maddeler İçin Frekans, Yüzde ve Madde Ortalamaları ile Madde Faktör Yükleri
5:Tamamen Katılıyorum 4:Katılıyorum 3: Kısmen Katılıyorum 2: Katılmıyorum 1: Kesinlikle Katılmıyorum.

Madde No	Faktör Yükü		1	2	3	4	5	X	Sonuç
5	.737	f	46	85	132	151	81	3.27	Kısmen Katılıyorum
		%	9.3	17.1	26.7	30.5	16.4		
6	.798	f	40	85	156	175	39	3.17	Kısmen Katılıyorum
		%	8.1	17.2	31.5	35.4	7.9		
8	.691	f	41	75	151	174	54	3.25	Kısmen Katılıyorum
		%	8.3	15.2	30.5	35.2	10.9		
11	.708	f	31	85	152	189	38	3.23	Kısmen Katılıyorum
		%	6.3	17.2	30.7	38.2	7.7		
26	.426	f	55	90	114	132	104	3.28	Kısmen Katılıyorum
		%	11.1	18.2	23.0	26.7	21.0		
29	.709	f	21	51	130	185	108	3.62	Katılıyorum
		%	4.2	10.3	26.3	37.4	21.8		
30	.794	f	23	40	104	205	123	3.73	Katılıyorum
		%	4.6	8.1	21.0	41.4	24.8		
31	.869	f	39	78	129	164	85	3.35	Kısmen Katılıyorum
		%	7.9	15.8	26.1	33.1	17.2		
32	.883	f	41	66	121	176	91	3.42	Katılıyorum
		%	8.3	13.3	24.4	35.5	18.4		
33	.870	f	40	53	109	191	102	3.52	Katılıyorum
		%	8.1	10.7	22.0	38.6	20.6		
34	.820	f	44	56	130	176	89	3.42	Katılıyorum
		%	8.9	11.3	26.3	35.6	18.0		
35	.873	f	37	52	137	166	103	3.49	Katılıyorum
		%	7.5	10.5	27.7	33.5	20.8		

Ölçeğin 5., 6., 8., 11., 26. ve 31. maddelerinde yer alan ifadelerle öğretmenler sırasıyla %30,5; %35,4; %35,2; %38,2; %26,7 ve %33,1 oranında katıldıklarını belirtmişlerdir. Buna rağmen bu maddelere verilen cevapların ortalamaları incelendiğinde bu maddelerin kısmen katılıyorum aralığına denk geldiği görülmektedir. Öğretmenlerin, ölçeğin 1. faktörünü oluşturan “değer” boyutunda yer alan maddelere, genel olarak katıldıklarını ifade etmeleri, mesleki çalışmalara yeterince değer verdiklerinin göstergesi olarak kabul edilebilir.

Tablo 2: İhtiyaca (2. Faktör) Yönelik Maddeler İçin Frekans, Yüzde ve Madde Ortalamaları ile Madde Faktör Yükleri

5: Tamamen Katılıyorum 4:Katılıyorum 3: Kısmen Katılıyorum 2: Katılmıyorum 1: Kesinlikle Katılmıyorum

Madde No	Faktör Yüğü		1	2	3	4	5	X	Sonuç
36	.512	f	13	15	66	198	203	4.14	Katılıyorum
		%	2.6	3.0	13.3	40.0	41.0		
38	.581	f	15	42	133	221	84	3.64	Katılıyorum
		%	3.0	8.5	26.9	44.6	17.0		
39	.775	f	6	20	64	225	180	4.11	Katılıyorum
		%	1.2	4.0	12.9	45.5	36.4		
40	.775	f	8	10	48	248	181	4.17	Katılıyorum
		%	1.6	2.0	9.7	50.1	36.6		
41	.858	f	5	13	62	237	178	4.15	Katılıyorum
		%	1.0	2.6	12.5	47.9	36.0		
42	.690	f	10	31	122	201	131	3.82	Katılıyorum
		%	2.0	6.3	24.6	40.6	26.5		
43	.809	f	5	12	37	229	212	4.27	Tamamen Katılıyorum
		%	1.0	2.4	7.5	46.3	42.8		
44	.762	f	9	12	58	234	182	4.14	Katılıyorum
		%	1.8	2.4	11.7	47.3	36.8		
45	.560	f	7	23	80	182	203	4.11	Katılıyorum
		%	1.4	4.6	16.2	36.8	41.0		
46	.771	f	9	10	34	193	249	4.33	Tamamen Katılıyorum
		%	1.8	2.0	6.9	39.0	50.3		

Ölçeğin 43. maddesinde yer alan ifadeye öğretmenlerin %46,3'ü katıldıklarını belirtmelerine rağmen, bu maddeye verilen cevapların ortalaması tamamen katılıyorum aralığına denk gelmektedir. Öğretmenlerin, ölçeğin 2. faktörünü oluşturan "ihtiyaç" boyutunda yer alan ifadelerle genel olarak katıldıklarını belirtmeleri, mesleki çalışmalara ihtiyaç duyduklarının göstergesidir.

Tablo 3: İlgiye (3. Faktör) Yönelik Maddeler İçin Frekans, Yüzde ve Madde Ortalamaları ile Madde Faktör Yükleri

5: Tamamen Katılıyorum 4: Katılıyorum 3:Kısmen Katılıyorum 2: Katılmıyorum 1: Kesinlikle Katılmıyorum

Madde No	Faktör Yüğü		1	2	3	4	5	X	Sonuç
9	.594	f	25	20	39	231	180	4.05	Katılıyorum
		%	5.1	4.0	7.9	46.7	36.4		
13	.712	f	29	33	62	185	186	3.94	Katılıyorum
		%	5.9	6.7	12.5	37.4	29.1		
14	.521	f	26	62	88	175	144	3.70	Katılıyorum
		%	5.3	12.5	17.8	35.4	29.1		
24	.589	f	14	12	43	168	258	4.30	Tamamen Katılıyorum
		%	2.8	2.4	8.7	33.9	52.1		
25	.483	f	15	27	89	206	158	3.93	Katılıyorum
		%	3.0	5.5	18.0	41.6	31.9		
27	.441	f	23	31	120	196	125	3.74	Katılıyorum
		%	4.6	6.3	24.2	39.6	25.3		
28	.491	f	18	21	86	208	162	3.95	Katılıyorum
		%	3.6	4.2	17.4	42.0	32.7		

Ölçeğin 3. faktörünü oluşturan “ilgi” boyutunda yer alan maddeler incelendiğinde; öğretmenlerin, bu boyutta yer alan ifadelere genel olarak katıldıkları görülmektedir. Buna göre; öğretmenlerin mesleki çalışmalara ilgi duydukları sonucuna ulaşılabilir.

2. *İlköğretim okulu öğretmenlerinin mesleki çalışmalara yönelik tutumlarında cinsiyet değişkeni açısından anlamlı bir fark var mıdır?*

Ölçeğin alt boyutlarında elde edilen toplam puanlar arasında cinsiyet açısından anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek için t testi yapılmıştır.

Tablo 4’te t testine ait sonuçlar verilmiştir.

Tablo 4: Cinsiyet İçin Yapılan T Testi Sonuçları

Ölçek Boyutları	Cinsiyet	N	X	SS	F	P
DEĞER 1. FAKTÖR	Bay	242	44.31	10.26	1.04	.29*
	Bayan	243	40.34	10.52		
İHTİYAÇ 2. FAKTÖR	Bay	242	40.80	7.01	0.43	.66*
	Bayan	243	41.05	6.03		
İLGİ 3. FAKTÖR	Bay	242	27.58	4.61	0.28	.77*
	Bayan	243	27.69	4.33		

*p>.05

Tablo 4 incelendiğinde, puan ortalaması açısından; erkek öğretmenlerin “değer” boyutunda puan ortalaması 44.31; bayan öğretmenlerin puan ortalaması ise 40.34 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin “ihtiyaç” boyutunda bayan öğretmenlerin puan ortalaması 41.05; erkek öğretmenlerin puan ortalaması ise 40.80 olarak hesaplanmıştır. İlgili boyutunda ise; bayan öğretmenlerin puan ortalaması 27.69; erkek öğretmenlerin puan ortalaması 27.58 olarak hesaplanmıştır.

Puan ortalamaları açısından erkek ve bayan öğretmenler arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını belirlemek amacıyla uygulanan t testi ile yapılan analizler sonucunda; cinsiyet değişkeninin mesleki çalışmalar yönelik tutum açısından anlamlı bir farklılığa neden olmadığı saptanmıştır (p> 0.05).

3. İlköğretim okulu öğretmenlerinin mesleki çalışmalara yönelik tutumlarında görev yapılan okulun yerleşkesi açısından anlamlı bir fark var mıdır?

Tablo 5’te ölçeğin alt boyutlarından elde edilen toplam puanlar arasında öğretmenlerin görev yaptığı okulun yeri (merkez, belde, köy) açısından anlamlı bir farklılığın olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizine ait sonuçlara yer verilmiştir.

Tablo 5: Okul Yerleşkesine Göre Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Ölçek Boyutları	Okul	N	X	SS	F	P
DEĞER 1. FAKTÖR	Merkez	262	41.66	10.33		
	Belde	183	40.39	10.09	2.92	.05*
	Köy	50	37.96	11.39		
İHTİYAÇ 2. FAKTÖR	Merkez	262	39.83	6.77		
	Belde	183	42.56	5.63	9.79	.00**
	Köy	50	40.68	7.10		
İLGİ 3. FAKTÖR	Merkez	262	27.17	4.74		
	Belde	183	28.35	3.83	3.83	.02**
	Köy	50	27.50	4.84		

* $p>0.05$, ** $p<0.05$

Yapılan tek yönlü varyans analizinde “değer” alt boyutunda toplanan tutumlar arasında okulun bulunduğu yerleşim yerine göre anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>0.05$). Fakat “ihtiyaç” ve “ilgi” faktöründe yer alan maddelere yönelik tutumlar arasında okulun bulunduğu yer açısından anlamlı bir fark vardır ($p<0.05$). Bu farklılığın kaynağını belirlemek amacıyla LSD testi yapılmıştır. LSD testi sonucuna göre; ilgi ve ihtiyaç boyutlarında belde okullarında görev yapan öğretmenlerle, merkez okullarında görev yapan öğretmenlerin tutumlarının farklı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

4. İlköğretim okulu öğretmenlerinin mesleki çalışmalara yönelik tutumlarında kıdem değişkeni açısından anlamlı bir fark var mıdır?

Tablo 6’da ölçeğin alt boyutlarından elde edilen toplam puanlar arasında öğretmenlerin mesleki kıdemi açısından anlamlı bir farklılığın olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçları verilmiştir.

Tablo 6: Kıdem İçin Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Ölçek Boyutları	Kıdem	N	X	SS	F	P
DEĞER 1. FAKTÖR	0-5 Yıl	163	40.97	10.36	1.59	.17*
	6-10 Yıl	123	38.94	10.74		
	11-15 Yıl	93	41.30	9.89		
	16-20 Yıl	43	42.51	10.01		
	21 Yıl üzeri	73	42.02	10.54		
İHTİYAÇ 2. FAKTÖR	0-5 Yıl	163	42.22	5.83	4.23	.00**
	6-10 Yıl	123	40.95	6.43		
	11-15 Yıl	93	41.01	5.46		
	16-20 Yıl	43	39.44	7.51		
	21 Yıl üzeri	73	38.79	8.03		
İLGİ 3. FAKTÖR	0-5 Yıl	163	28.23	4.11	1.861	.19*
	6-10 Yıl	123	27.86	3.51		
	11-15 Yıl	93	27.30	4.68		
	16-20 Yıl	43	26.72	5.64		
	21 Yıl üzeri	73	26.93	5.38		

* $p > 0.05$, ** $p < 0.05$

Ölçekteki maddelere verilen cevaplardan elde edilen verilerin kıdem açısından farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek için yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda; değer boyutunda anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. İhtiyaç boyutunda görülen anlamlı farklılığın kaynağını bulmak için LSD yapılmıştır. Yapılan LSD testi sonucunda 0-5 yıl ile 16-20 yıl; 0-5 yıl ile 21 yıl ve üzeri; 11-15 yıl ile 21 yıl ve üzeri arasında farklılık olduğu tespit edilmiştir. İlgi boyutunda ise Levene testi sonucunda görülen $p=0.016$ değeri dikkate alınarak Kruskal Wallis testi yapılmıştır. Bu test sonucu .196 değeri anlamlı farklılık olmadığını göstermiştir.

5. İlköğretim okulu öğretmenlerinin mesleki çalışmalara yönelik tutumlarında yaş değişkeni açısından anlamlı bir fark var mıdır?

Tablo 7'de ölçeğin alt boyutlarından elde edilen toplam puanlar arasında öğretmenlerin yaşları açısından anlamlı bir farklılığın olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçları verilmiştir.

Tablo 7: Yaş İçin Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Ölçek Boyutları	Yaş	N	X	SS	F	P
DEĞER 1. FAKTÖR	20-25 Yaş	84	41.65	10.52	1.40	.22*
	26-30 Yaş	145	39.52	11.18		
	31-35 Yaş	113	39.95	9.21		
	36-40 Yaş	62	42.41	10.06		
	41-45 Yaş	41	43.00	9.51		
	46 Yaş üzeri	50	41.36	11.17		
İHTİYAÇ 2. FAKTÖR	20-25 Yaş	84	43.25	5.89	5.13	.00**
	26-30 Yaş	145	41.28	6.08		
	31-35 Yaş	113	40.46	5.92		
	36-40 Yaş	62	40.08	6.37		
	41-45 Yaş	41	41.39	6.86		
	46 Yaş üzeri	50	37.76	8.43		
İLGİ 3. FAKTÖR	20-25 Yaş	84	28.39	3.97	2.50	.09*
	26-30 Yaş	145	28.03	3.95		
	31-35 Yaş	113	27.78	3.87		
	36-40 Yaş	62	26.50	5.12		
	41-45 Yaş	41	27.73	5.01		
	46 Yaş üzeri	50	26.28	5.99		

*p>0.05, **p<0.05

Ölçek maddelerine verilen cevaplardan elde edilen verilerin ortalamalarının yaş değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda; değer boyutunda anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. İhtiyaç boyutunda; p< 0.05 olduğu için LSD testi yapılmış ve şu sonuçlara ulaşılmıştır;

20-25 yaş ile 26-30 yaş arasında,

20-25 yaş ile 31-35 yaş arasında,

20-25 yaş ile 36-40 yaş arasında,

20-25 yaş ile 46 yaş ve üzeri arasında,

26-30 yaş ile 46 yaş ve üzeri arasında,

31-35 yaş ile 46 yaş ve üzeri arasında,

41-45 yaş ile 46 yaş ve üzeri arasında anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

İlgi boyutunda ise; Levene testi sonucunda görülen p=0.027 değeri dikkate alınarak Kruskal Wallis testi yapılmıştır. Bu test sonucunda .097 değeri anlamlı farklılık olmadığını göstermiştir.

6. İlköğretim okulu öğretmenlerinin mesleki çalışmalara yönelik tutumlarında branş değişkeni açısından anlamlı bir fark var mıdır?

Tablo 8’de ölçeğin alt boyutlarından elde edilen toplam puanlar arasında öğretmenlerin branşları açısından anlamlı bir farklılığın olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçları verilmiştir.

Tablo 8. Branş İçin Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Ölçek Boyutları	Okul	N	X	SS	F	P
DEĞER 1. FAKTÖR	Sınıf	233	39.95	10.51	3.65	.02**
	Branş	234	41.13	10.34		
	Okul Öncesi	28	45.39	8.68		
İHTİYAÇ 2. FAKTÖR	Sınıf	233	40.79	7.05	0.11	.89*
	Branş	234	41.03	6.06		
	Okul Öncesi	28	41.25	5.79		
İLGİ 3. FAKTÖR	Sınıf	233	27.31	4.72	1.18	.30*
	Branş	234	27.92	4.29		
	Okul Öncesi	28	28.00	3.52		

* $p>0.05$, ** $p<0.05$

Ölçekte yer alan maddelere verilen cevapların ortalamaları arasında branş açısından anlamlı bir farklılık olup olmadığını tespit etmek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda; ihtiyaç ve ilgi boyutlarında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Değer boyutunda yer alan maddelere yönelik tutumlar arasında ise anlamlı farklılık bulunmuştur. Bu farklılığın kaynağını bulmak amacıyla yapılan LSD testi sonucunda; sınıf öğretmenleri ile okul öncesi öğretmenleri ve branş öğretmenleri ile okul öncesi öğretmenleri arasında anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Ölçek Maddeleri ve faktör yükleri tablo 9’da verilmiştir.

Tablo-9: Ölçek Maddeleri ve Faktör Yükleri

Alt Boyut	Maddeler	Faktör Yüğü	
Değer	5. Eğitim- Öğretim dönemi öncesi yapılan Mesleki Çalışmalar kendime güvenimi arttırır.	.737	
	6. Yıl sonunda yapılan mesleki çalışmalar sayesinde yıl boyunca yaptığım çalışmaları değerlendirme fırsatı bulurum.	.798	
	8. Mesleki Çalışmalarla edindiğim bilgileri meslek hayatım boyunca kullanabileceğimi düşünüyorum.	.691	
	11. Mesleki Çalışma dönemi boyunca kendimi değerlendirme fırsatı bulurum.	.708	
	26. Mesleki Çalışmalar tüm eğitim-öğretim dönemine yayılmalıdır.	.426	
	29. Mesleki Çalışmalar sayesinde personel arasındaki iletişim, ilişki ve koordinasyon gelişmektedir.	.709	
	30. Mesleki Çalışmalar öğretmenlerin yenilikleri izlemesini sağlar.	.794	
	31. Mesleki Çalışmalar öğretmenlere mesleki doyum sağlar.	.869	
	32. Mesleki Çalışmalar okullara kaliteli iş gücü sağlar.	.883	
	33. Mesleki Çalışmalar eğitimin kalitesini arttırır.	.870	
	34. Eğitim-Öğretim yılı başında yapılan mesleki çalışmalar öğretmeni güdüler.	.820	
	35. Mesleki Çalışmalar öğretmenlerin ufkunu genişletir.	.873	
	İhtiyaç	36. Mesleki Çalışmalar başlamadan önce kurumun ihtiyaçları saptanmalıdır.	.512
		38. Mesleki Çalışma sürecinin kontrol edilmesi gerekir.	.581
		39. Mesleki Çalışmalar başlamadan önce öğrencilerin ihtiyaçları saptanmalıdır.	.775
40. Mesleki Çalışmalar belirli bir plan dahilinde yapılmalıdır.		.775	
41. Mesleki Çalışmalar başlamadan önce kurumun amaçları saptanmalıdır.		.858	
42. Mesleki Çalışmalarda diğer okullarla işbirliği sağlamak için bir koordinatör görevlendirilmesi gereklidir.		.690	
43. Mesleki Çalışmalar başlamadan önce öğretmenlerin ihtiyaçları saptanmalıdır.		.809	
44. Mesleki Çalışmalar için uygun araştırma ortamı sağlanmalıdır.		.762	
45. Mesleki Çalışmalar için ek bütçe ayrılmalıdır.		.560	
46. M. Çalışmalarda yaratıcılığı geliştirici etkinliklere yer verilmelidir.		.771	
İlgi	9. Seminer konularının belirlenmesinde görüşlerimin alınmasını isterim.	.594	
	13. Mesleki Çalışmalarda gönüllülük esas olmalıdır.	.712	
	14. Mesleki Çalışmalarda başarılı olan öğretmenler ödüllendirilmelidir.	.521	
	24. Mesleki Çalışmalardaki seminer konuların uzman kişiler tarafından sunulması gerekir.	.589	
	25. Farklı okullarda görev yapıp aynı konu üzerinde çalışan öğretmenlerin işbirliği içinde çalışması faydalı olur.	.483	
	27. Mesleki Çalışmaların grup olarak yapılması daha faydalı olur.	.441	
28. Mesleki Çalışmalarda üniversitelerle işbirliği yapılmasını isterim.	.491		

Sonuç ve Tartışma

Tonbul (2004)'ün çalışmasında öğretmenlerin mesleki çalışma uygulamalarının etkililiğine yönelik genel olarak olumsuz görüş belirttikleri tespit edilmiştir. Buna rağmen bu çalışmada öğretmenlerin mesleki çalışmalara ilişkin tutumlarının genel olarak olumlu olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin mesleki çalışmalara yönelik tutumlarında cinsiyet açısından anlamlı bir farklılık yoktur ($p < 0.05$). Okul yerleşkesi açısından “değer” alt boyutunda istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık yokken “ihtiyaç” ve “ilgi” alt boyutlarında belde ve merkez arasında anlamlı bir farklılık olduğu ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin tutumları kıdem açısından “değer” ve “ilgi” alt boyutlarında anlamlı bir farklılık göstermezken “ihtiyaç” boyutundaki fark anlamlıdır. Öğretmenlerin tutumları yaş değişkeni açısından “değer” ve “ilgi” alt boyutlarında fark anlamlı değilken, “ihtiyaç” boyutunda fark anlamlıdır. Branş açısından öğretmen tutumları “ihtiyaç” ve “ilgi” alt boyutlarında anlamlı farklılık yokken “değer” alt boyutunda okul öncesi öğretmenlerinin tutumları, branş ve sınıf öğretmenlerinin tutumlarından anlamlı farklılık göstermektedir.

MEB-EARGED (2006)'nın yaptığı çalışmada seminer çalışmalarının öğretmenler arası sosyal etkileşimi geliştirilmesi açısından 1025 öğretmenin % 25.6'sı kısmen katıldıklarını belirtirken % 16.2'si de hiç geliştirmediğini belirtmiştir. Bu çalışmada ise 495 öğretmenin % 37.4'ü mesleki çalışmaların personel arasındaki iletişim, ilişki ve koordinasyonu geliştirdiği görüşüne katılmaktadır.

MEB-EARGED (2006)'nın yapmış olduğu çalışmada seminer konularının öğretmenlerin ihtiyaçlarına cevap vermesi konusunda 1008 öğretmenin % 41'i kısmen katılıyorum cevabını verirken % 12.8'i hiç katılmıyorum cevabını vermiştir. Bu çalışmada öğretmenlerin % 46.3'ü mesleki çalışmalara başlamadan önce öğretmenlerin ihtiyaçlarının saptanması gerektiğini belirtmiştir.

MEB-EARGED (2006)'nın çalışmasında öğretim yılı sonu seminer konularının öğretmenlerin isteklerine cevap vermesi düzeyi konusunda % 30.5'i kısmen, % 23.7'si ise hiç katılmamıştır. Elde edilen bulgulardan, öğretmenlerin öğretim yılı sonu çalışması için belirlenen seminer konuları öğretmen görüş, öneri ve isteklerine cevap vermede yetersiz olduğu anlaşılmaktadır. Bu durumun konuların belirlenmesinde öğretmen görüşlerinin alınmamasından kaynaklanabileceği düşünülmektedir. Tonbul (2004)'ün çalışmasında mesleki çalışma konularının bölgenin, okulun ve öğretmenin gereksinimlerine uygun olarak belirlenmediği sonucuna ulaşılmıştır.

Bu çalışmada da öğretmenlerin % 46.7'si seminer konularının belirlenmesinde öğretmen görüşlerinin alınması gerektiğini belirtmişlerdir.

MEB-EARGED (2006)'nın çalışmasında öğretmenlerin okul yönetimi tarafından ödüllendirilmesi konusunda 1018 öğretmenin % 29.7'si kısmen katıldıkları cevabını vermiştir. Bu çalışmada ise öğretmenlerin %35.4'ü mesleki çalışmalar sonucunda başarılı olan öğretmenler ödüllendirilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Tonbul (2004) de bu tür çalışmalarını başarıyla tamamlayan öğretmenlerin ödüllendirilmesi gerektiğini belirtmiştir.

Tonbul (2004), yaptığı çalışmasında seminer konularının araştırılmasında uzman görüşlerine başvurma oranını %4 olarak belirlemiştir. Tonbul'a göre öğretmenler, seçtikleri konular hakkındaki seminerlern uzmanlarca verilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Bu çalışmada ise öğretmenlerin %52.1'i seminer konularının uzman kişiler tarafından sunulması gerektiği görüşüne tamamen katıldıklarını belirtmiştir.

Mesleki çalışmalarda konu alanı uzmanlarına, üniversitelerle işbirliği yapılarak ulaşılabileceği düşünülmektedir. Bu çalışmada, mesleki çalışmalarda üniversitelerle işbirliği

yapılması gerektiği görüşüne öğretmenlerin % 42'si katılmaktadır. Ancak, MEB-EARGED (2006)'nın çalışmasında ise öğretmenlerin %7.7'si üniversitelerle, %55.8'i ise diğer okullarla işbirliği yapılması gerektiğini belirtmiştir. Buna göre; üniversitelerle işbirliği yapmaktan çok diğer okullarla işbirliği yapılmasının daha faydalı olacağı sonucuna ulaşılmıştır. Bu çalışmada da diğer okullarla işbirliği içinde çalışmanın faydalı olacağı görüşüne öğretmenlerin %41.6'sının katıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Aynı zamanda uzmanların verdiği seminerlerin yalnızca sunu yapılmasından çok uygulamalara yer verilmesinin öğretmenlerin kendilerini geliştirmelerinde ve yenilemelerinde daha faydalı olacağı düşünülmektedir.

İlköğretim okulu öğretmenlerinin eğitim-öğretim yılı başında ve sonunda yapılmakta olan mesleki çalışmalara yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla yapılan bu çalışmada sonuçlara göre şu önerilerde bulunulabilir.

- Mesleki çalışma konularının öğretmenlerin, öğrencilerin ve kurumun ihtiyaçlarına göre belirlenmesi gerekir.
- Konular her yıl güncellenmeli ve konuların belirlenmesinde öğretmen görüşlerine yer verilmelidir
- Mesleki çalışma konusunda üniversitelerle ve diğer okullarla iş birliği yapılmalıdır.
- Mesleki çalışmaların belirli bir plan dahilinde yürütülebilmesi amacıyla koordinatör görevlendirilmelidir
- Öğretmenler ödüllendirilerek teşvik edilmelidir.
- Mesleki çalışmalar sırasında öğretmenlerin sıkılmaması için yaratıcılığı geliştirmeye yönelik konulara yer verilmelidir.
- Mesleki çalışmalar aracılığıyla mesleki doyum, güdülenme, öz güven, personel arası iletişim ve koordinasyon, kaliteli iş gücü gibi yeterliklerin geliştirilmesine önem verilmelidir.

KAYNAKÇA

- Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları(2003). *Öğretmenler Haftası Etkinlikleri ve Bilgi Çağının Eğitimi ve Öğretmen Yetiştirme Paneli No:2*. Antalya: Akdeniz Üniversitesi
- BAŞARAN, İ. E.(1999). *Eğitime Giriş*. 4.baskı. Ankara:Umut Yayıncılık
- BÜYÜKÖZTÜRK, Ş. (2011). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı*. 14.baskı. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık
- ÇAKIR, F. (2000). *Sosyal Bilimlerde İstatistik*. İstanbul: Alfa Yayıncılık
- ÇELİKÖZ, N.(2007).Bir Meslek Olarak Öğretmenlik. Kadir Keskinliç (Edt.) *Eğitim Bilimine Giriş*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık
- ÇELİKTEN, M., ŞANAL, M. Ve YENİ, Y.(2005).Öğretmenlik Mesleği ve Özellikleri.Kayseri: *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Sayı : 19*

- Yıl : 2005/2 (207-237) [http://sbe.erciyes.edu.tr/dergi/sayi_19/11-%20\(207-237.%20syf.\).pdf](http://sbe.erciyes.edu.tr/dergi/sayi_19/11-%20(207-237.%20syf.).pdf) adresinden 03.11.2011 tarihinde ulaşılmıştır.
- GEORGE, D. and MALLERY, P. (2003). *SPSS for Windows Step by Step: A Simple Guide and Reference, 11.0*. Update (4th edition). Boston: Allyn and Bacon <http://books.google.com/> adresinden 22.12.2011 tarihinde ulaşılmıştır.
- GUTEK, G.L.(2001). *Eğitime Felsefi ve İdeolojik Yaklaşımlar*. Çeviren: Nesrin Kale.
- KARASAR, N. (2010). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. 21. Baskı. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım
- KOÇER, H. A. (1974). *Eğitim Sorunlarımız Üzerine İncelemeler ve Düşünceler*. Ankara: Şafak Matbaası
- KUŞ, E. (2009). *Nicel-Nitel Araştırma Teknikleri* (3.baskı). Ankara: Anı Yayıncılık
- Milli Eğitim Bakanlığı(1973). *Milli Eğitim Temel Kanunu* <http://mevzuat.meb.gov.tr/html/88.html> adresinden 03.11.2011 tarihinde ulaşılmıştır.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2002). *Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri*. <http://otmg.meb.gov.tr/YetGenel.html> adresinden 15.04.2006 tarihinde ulaşılmıştır.
- Millî Eğitim Bakanlığı-Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı (2006). *İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin Yaptıkları Mesleki Seminer Çalışmalarının Değerlendirilmesi*. Ankara. http://earged.meb.gov.tr/tamamlanan/senebasi_seminer_calismalari.pdf adresinden 03.11.2011 tarihinde ulaşılmıştır.
- Milli Eğitim Bakanlığı-Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı(2003). *Tebliğler Dergisi Cilt: 66 Eylül 2003, Sayı: 2552, Sayfa: 484-594*. Milli Eğitim Basımevi: İstanbul <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/pdf/2552.pdf> adresinden 04.11.2011 tarihinde ulaşılmıştır.
- ÖZOĞLU, M. (2010). *Türkiye’de Öğretmen Yetiştirme Sisteminin Sorunları*. SETA: Siyaset, Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı.Yıl: 2010/Şubat Sayı: 17 www.setav.org/ups/dosya/20275.pdf Erişim Tarihi: 03.11.2011
- SEFEROĞLU, S. S. (2004). Öğretmen Yeterlikleri ve Mesleki Gelişim. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi*. Aralık 2004, Yıl 5, Sayı 58 <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/sayi58/seferoglu.htm> adresinden 03.11.2011 tarihinde ulaşılmıştır.
- SHARMA, S. (1996). *Applied Multivariate Techniques. First Edition*. Jhonn Wiley and Sons Inc.; 116, USA . <http://www2.ef.uni-lj.si/predmeti/stat3/literatura/AMT.pdf> adresinden 24.12.2011 tarihinde ulaşılmıştır.
- ŞEKER, H., GENÇDOĞAN, B. (2006). *Psikolojide ve Eğitimde Ölçme Aracı Geliştirme*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım
- TAVŞANCIL, E. (2010). *Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi*. 4. Baskı. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım
- TEKİN, H. (1996). *Eğitimde Ölçme Değerlendirme*. Ankara: Yargı Yayınları
- TONBUL, Y. (2004). *İlköğretim Okullarındaki Mesleki Çalışma Uygulamalarının Etkililiğiyle İlgili Görüşler*. Eğitimde Yeni Yönelimler Sempozyumu. http://www.tebd.gazi.edu.tr/arsiv/2006_cilt4/sayi_1/13-30.pdf adresinden 30.10.2011 tarihinde ulaşılmıştır.

TÜRK, E.(1999).*Milli Eğitim Bakanlığında Yapısal Değişmeler ve Türk Eğitim Sistemi*.
Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.